

# SVĚTLO



TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

7. ČÍSLO / XXXIII. ROČNÍK

24 Kč • 1,10 €

16. ÚNORA 2025

## Z obsahu:

**Evangelium je radost,  
nemá se hlásat  
s temnou tváří**

Katecheze papeže  
Františka při generální  
audienci 27. listopadu 2024,  
náměstí Sv. Petra v Římě  
- strana 2 -

**Ústava Božího království**  
Bratr Amadeus  
- strana 3 -

**Svatá Juliána z Nikomédie**  
Libor Rösner  
- strana 4 -

**Novým předsedou ČBK  
byl zvolen olomoucký  
arcibiskup Josef Nuzik**  
- strana 5 -

**Katakomy -  
pohřebiště mučedníků  
a svatých (2 - dokončení)**  
- strana 6 -

**Nenech se svést**  
Małgorzata Sołtyková  
- strana 7 -

**Chléb svaté Zity (9)**  
Silvia Koscelanská  
- strana 11 -



*Židle svatého Petra (latinsky Cathedra Petri), známá také jako Trůn svatého Petra, je relikvie uchovávaná v bazilice svatého Petra ve Vatikánu. Relikvie byla v této bazilice vystavena v roce 2024. Stalo se tak poprvé od roku 1867.*

## Katakomby - pohřebiště mučedníků a svatých (2 - dokončení)

Mnoho dalších křesťanů, včetně vysoko postavených osobností, též chtělo být pohřbených v této „svaté blízkosti“. Patří sem i dva papežové - mučedníci **Marcellinus** (296-304) a **Marcellus I.** (308-309). První z nich chtěl být pohřben hned vedle **sv. Crescentia**, jak to uvádí sbírka papežských biografii, tzv. *Liber Pontificalis*. Crescentius byl totiž nejuctívanějším mučedníkem a poutníci ho nejčastěji navštěvovali. Mlčky o tom svědčí stovky graffiti - nástěnných nápisů v Crescentiově kryptě, k níž se lze dostat kamenným schodištěm z baziliky sv. Silvestra. Podle téže *Liber Pontificalis* byl Crescentius zbičován a zaživa upálen před očima svých tří společníků v utrpení: Larga, Smaragda a jáhna Cyriaka, vysvěceného papežem Marcellinem. Při svém umučení zvolal: „*Sláva ti, Pane Ježíši Kriste, který ses rozhodl vyvolit si nás ve svém milosrdenství!*“ V noci Crescentia tajně pohřbil presbyter Jan na území Priscilliných katakomb. Časem tam v podzemních hrobkách baziliky sv. Silvestra našli místo odpočinku také další čtyři papežové: **Liberius** (352-366),

**Siricius** (384-399), **Celestin I.** (422-432) a **Vigilius** (537-555).

Vraťme se však ještě do počátků Priscilliných katakomb, do konce 2. století, k bohaté senátorské rodině **sv. Pudense** a jeho dvěma Bohu zasvěceným dcerám, **k sv. Pudenciáně** a **sv. Praxedě**. Ve spisu *Gesta Pudentianae et Praxedis* je zaznamenáno, že Pudens na podnět svého učitele papeže Pia I. (asi 140-154) nechal proměnit svůj dům v kostel. Po jeho smrti postavily jeho dcery, k velké radosti papeže, baptisterium - křesťanskou křtitelnicí. Zde přijali křest mnozí ze služebníků senátorské rodiny, ale též mnoho jiných pohanů. Pudenciána zemřela 19. května ve věku pouhých 16 let a byla pohřbena vedle svého otce v Priscilliných katakombách. Praxeda dala potom k dispozici další dům, z něhož se stal kostel; tam dnes stojí *Santa Prassede* - bazilika sv. Praxedy. Je to nedaleko baziliky *Santa Maria Maggiore*. Mnoho křesťanů se zde setkávalo u modlitby a právě zde papež Pius I. často slavil mši svatou.

Když začalo kruté pronásledování křesťanů, ukrývala Praxeda mnoho věřících ve svém *domus ecclesiae* - domě církve, dávala jim jídlo a duchovně je živila Božím slovem. O tom se dozvěděl císař Antoninus Pius a jeho vojáci překvapili křesťany při modlitebním setkání. Dvaadvacet věřících a též jejich kněz **sv. Seme-trius** byli bez soudního procesu na místě zabiti. Ještě téže noci Praxeda posnášela všechna mrtvá těla mučedníků, setřela jejich krev a zařídila, aby byli pohřbeni v Priscilliných katakombách. Jen dva měsíce nato, 21. července (rok smrti všech vzpomínaných svatých se neuvádí) následovala i ona tyto svědky víry na smrt a byla pohřbena vedle svého otce a sestry.



*Detail fresky zobrazující svatého Crescentia, který zabíjí draka, sakristie oratoře San Crescentino, Morra, Città di Castello*

Vzpomeňme ještě jeden nález hrobu, který archeologové odkryli 25. května 1802. Byly v něm kosti 13-14letého děvčete z přelomu 3. a 4. století a tři terakotové desky s vyrytým nápisem: LUMENA/PAXTE/CUM FI. Ve správném pořadí to znamená: PAXTE/CUM FI/LUMENA - Pokoj s tebou, Filoméno. Na náhrobní desce se kromě toho našla zobrazení kotvy, šípů a palmy, což mnozí interpretují jako odkaz na mučednictví **sv. Filomény**. Názory se sice rozcházejí, faktem však zůstává, že v roce 1805 se relikvie, jakož i trojdílná náhrobní deska dostaly do města *Mugnano del Cardinale* v blízkosti Neapole. Již za krátký čas se u Filoménina sarkofágu udály pozoruhodné zázraky, jako například v roce 1835 okamžité uzdravení smrtelně nemocné, později blahoslavené Pauliny Jaricotové (1799-1862). Papež Řehoř XVI. tento zázrak uznal a v roce 1837 povolil uctívání mladé světky.

Paulina Jaricotová přinesla Filoménu relikvii svému dobrému příteli Janu Vianneyovi do Arsu. Také on byl Filo-



*Relikvie sv. Pudenciány a sv. Praxedy dnes spočívají v bazilice Santa Pudenziana, v jednom z nejstarších kostelů v Římě, postaveném na zbytcích vily senátora Pudense. Dále pak v bazilice Santa Prassede, známé byzantskými mozaikami, nejstarší kostelní věž v Římě a relikvii Ježíšova utrpení - sloupu, k němuž byl Spasitel přivázán při bičování. Při svém pobytu v Římě zde v přilehlém klášteře žili slovanští věrozvěstové sv. Cyril a Metoděj.*

ménou uzdraven. Stalo se tak 12. května 1843 po zaopatření svátostmi a přijetí pomazání nemocných. K její cti vystavěl v kostele boční kapli a od té doby vždy vykonával svůj apoštolát duchovního pastýře společně s touto světicí, již připisoval každé vyslyšení modlitby.



**Svatá Filoména**

(foto © Godock/Alamy Stock Photo)

Svatý papež Pius X. proto při audienci 6. ledna 1907 odpověděl všem, kdo vyjádřili pochybnosti o Filoméni existenci: „Jak může někdo nevidět, že největším argumentem ve prospěch kultu svaté Filomény je farář z Arsu? Jejím prostřednictvím, v jejím jménu a na její přímluvu obdržel nespočetné množství milostí a nepřetržitě zažíval zázraky.“

V 60. letech minulého století byla Filoména v rámci liturgické reformy sice vyškrtána z kalendáře svatých, navzdory tomu však přímluva tohoto mladého děvčete z Priscilliných katakomb a její pomoc zde zůstávají nadále.

Z *Vítězstvo Srdca* 160/2024  
přeložil a upravil -dd-

## Nenech se svěst

*V duchovním světě existují pouze dvě království: světla, v němž vládne Bůh, a temnot, v němž panuje zlý duch. Neexistuje žádná „země nikoho“. Je na člověku, pro které z těchto království se rozhodne.*

**O**kultismus neboli hledání pomoci u neznámých sil představuje pro člověka velice nebezpečnou záležitost. Veškeré metody mající zajistit zdraví, harmonii, vědění či sebezdokonalení, jež pracují se zdánlivě dobrými zdroji nadpřirozených sil, s kosmickou energií nebo božskými silami přírody, jsou ve skutečnosti v součinnosti s působením démonů. Koketováním s okultismem se člověk poddává vládě zlých duchů, což s sebou vždy přináší tragické důsledky. Nadpřirozený dar, který nepochází od Boha, pochází od zlého ducha a nemůže přinést dobré ovoce, přestože z něj zprvu kyne nějaký užitek, např. moc uzdravovat nebo vědění. Jde o zdánlivá dobra, jelikož opravdovým cílem zlého ducha je vždy záhuba člověka, uvrhnout ho do tenat hříchu a odloučit od Boha. Okultistické praktiky jsou porušením prvního přikázání Desatera, jsou těžkým hříchem, který přetrhává spojení člověka s Bohem. Pán Ježíš vysvětloval Alici Lenczewské: „Smrtelný hřích Mě zabije v chrámu lidské duše. Jsem v jeho duši mrtvý a mrtvá je i jeho duše. (...) Dokud však je na světě, má možnost zmrtvýchstání duše prostřednictvím smíření se Mnou.“ (Słowo pouczenia, 160) Když ale člověk Boha odvrhne, stává se bezbranným vůči zničujícímu působení zlého ducha.

### Církev varuje

Pán Ježíš řekl svým učedníkům: „Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale víc už vám udělat nemohou. (...) Bojte se toho, který má moc vás zabít a ještě uvrhnout do pekla.“ (Lk 12,4-5)

Církev, poslušna slovům Kristovým, varuje před duchovními ohroženími. V *Katechismu katolické církve* najdeme toto poučení: „Je třeba odmítat všechny způsoby věštění: dovolávat se satana nebo zlých duchů, vyvolávání mrtvých nebo jiné praktiky, o nichž se neprávem soudí, že »odhalují« budoucnost. Uchylovat se o radu k horoskopům, k astrologii, k hádá-

ní z ruky, k výkladu předtuch nebo věštek, k jevům jasnovidectví, ptát se medií, v tom všem se skrývá vůle mít vládu nad časem, nad dějinami a konečně nad lidmi a zároveň touha naklonit si skryté mocnosti. Je to v příkrém rozporu se ctí a úctou spojenou s láskyplnou bázni, jakou dlužíme pouze Bohu.“ (KKC 2116) „Všechny praktiky magie a čarodějnictví, kterými člověk zamýšlí podrobit si skryté mocnosti, aby mu sloužily, a tak dosáhnout nadpřirozenou moc nad bližním, byť by to směřovalo i k jeho uzdravení, závažně odporují ctnosti zbožnosti. Takové praktiky jsou ještě více odsouzené, jsou-li spojeny se záměrem škodit druhým nebo když se dovolávají zásahu zlých duchů. Také nošení talismanů je hodno pokárání. Věštění nebo magie se často užívá ve spiritismu. Proto církev věřící před ním varuje. Uchylování se k tzv. přírodním léčebným metodám nesmí vést ani ke vzývání zlých mocností, ani ke zneužívání důvěřivosti druhých.“ (KKC 2117)

Svatý Jan Pavel II. obrátil pozornost na nebezpečí šířících se praktik pocházejících z Dálného východu: „Je třeba varovat křesťany, kteří se s nadšením otvírají rozmanitým nabídkám pocházejícím z náboženských tradic Dálného východu a týkajícím se například technik a metod meditací a askeze. V jistých společenstvích se to stalo jakousi módou, která je nekriticky přijímána.“ (Překročit práh naděje)

Kardinál Ratzinger poukázal na zásadní rozpor mezi západní a východní mystikou: „Charakteristickou vlastností tohoto druhu mystiky (jogína) je zkušenost identity: mystik tone v oceánu »naprosté jednoty« (...). Na posledním stupni tohoto prožitku mystik neřekne svému Bohu: »Jsem tvůj«, ale jeho formulace bude znít: »Já jsem ty.«“ (Věra - pravda - tolerance)

Je záhodno zde připomenout i slova sestry Michaely Pawlikové, jež dlouhá léta působila v Indii: „Účinky západní a východní mystiky stojí vůči sobě v naprostém protikladu. Nejsou to různé cesty vedoucí na tentýž vrchol, ale je to dosahování zcela

**TEOLOGIE**

**O HRÍCHU V TEOLOGICKÉ SUMĚ**

*Tomáš Akvinský • Překlad, úvodní studie a poznámky Tomáš Machula • Odpovědná redaktorka Eva Fuchsová • Odborná recenze prof. Martin Cajthaml, Dr.phil., a MUDr. Lukáš Fošum, O.P., Dr.Theol.*

Traktát o hříchu (STh I-II, q. 71-89) se nachází v *Prima secundae*, mezi pojednáními o ctnostech a o zákoně. Tomáš v něm podrobně a detailně rozpracovává téma hříchu, předkládá odpovědi na otázky, co je hřích, jak se rozděluje, jaké jsou jeho příčiny a k jakým vede důsledkům. Nezabývá se zde konkrétními typy hříchů, ale popisuje hřích v obecné rovině. Zdůrazňuje jeho neuspořádanost a nerozumnou povahu, odchýlení se od rozumového řádu. Hřích je zde vykreslen nikoli primárně jako neposlušnost vůči zákonu, ale jako nerespektování vlastního rozumu, který je zodpovědný za pochopení a reflexi přirozeného, božského a lidského řádu.



*KRYSTAL OP, s.r.o.*  
Brož., 130x205 mm, 280 stran, 320 Kč

**KALVÁRIE A MŠE SVATÁ**

*Fulton J. Sheen • Z angličtiny přeložil Roman Cardal*  
*Redakční úpravy Kateřina Kutarňová, Jan William Dvořák*

Arcibiskup, spisovatel, televizní a rozhlasový kazatel – ctihodný Fulton J. Sheen (1895–1979). Jedna z nejvýraznějších osobností amerického katolictví 20. století. Uměl o kráse katolické nauky promlouvat s přitažlivou přímočarostí a duchovní hloubkou, která dokázala oslovit zástupy televizních diváků i rozhlasových posluchačů. Patřil mezi přední mediální osobnosti, aniž by se přiváděním druhých k Bohu sám od Boha vzdálil. V této útlé knižičce (originál vyšel v roce 1936) nabízí průvodce mši svatou, zpřítomněním kalvárské oběti.



*Hesperion, z. s. • Dotisk prvního vydání*  
Brož., 110x180 mm, 72 stran, 110 Kč

**HRY**

**THE HOLY CARDS • CARDS WITH SYMBOLS & STORIES FROM BIBLE**

*Barbora Coufalová*

Klasické hrací karty, které jsou však výjimečně svým křesťanským designem.



Ke každému číslu nebo znaku se totiž vztahuje jiný křesťanský symbol. Dole na kartě najdete odkaz na citát z Bible, který se vztahuje k symbolice karty. Karty jsou určeny převážně pro mladé, ale potěší všechny věkové kategorie.



*Cesta • 60x100 mm,*  
*1 balíček (karton) - 54 karet, 168 Kč*

**BELETRIE**

**CO BŮH ŠEPTÁ MAMINKÁM**

*Hana Pinknerová • Odpovědná redaktorka Kristina Veselá*

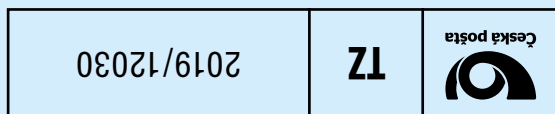
Fejetony Hany Pinknerové jsou lexikonem nápadů a inspirací, jak radostně i tvořivě zvládat výchovu dětí a péči o domácnost. Laskavé příběhy pohladí po duši unavené maminky, povzbudí je a ujistí o tom, že s Bohem nejsou nikdy na nic samy. Něžná svědectví maminky dvou dcer dodají ženám energii a naději, že jejich neviditelná námaha má smysl. Jsou úžasné, jsou jedinečné, jsou milované. Jsou maminkami na pravém místě, když milují, hrají si i vychovávají.



*Karmelitánské nakladatelství ve společnosti*  
*KatMedia, s. r. o. • Třetí vydání, v KNA druhé*  
*Váz., 120x205 mm, 180 stran, 299 Kč*

**Objednávky knih - tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803**  
**Matrice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: [objednavky@maticecm.cz](mailto:objednavky@maticecm.cz)**

**Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách [www.maticecm.cz](http://www.maticecm.cz).**



**Matrice cyrilometodějská s. r. o.**  
**Dolní nám. 24**  
**779 00 Olomouc**